

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

av den 20 december 2006

om skyddet av minderåriga och människans värdighet och om rätten till genmäle med avseende på konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster

(2006/952/EG)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD
UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 157,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽¹⁾,

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) I artikel 1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ⁽³⁾ ("stadgan") förklaras att människans värdighet är okränkbar och skall respekteras och skyddas. I artikel 24 i samma stadga fastställs att barn skall ha rätt till det skydd och den omvårdnad som behövs för deras välfärd och att barnets bästa skall komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner.

(2) Europeiska unionen bör inrikta sina politiska insatser på att förhindra varje form av överträdelse av principen om respekt för människans värdighet.

(3) Lagstiftningsåtgärder måste antas på unionsnivå för att skydda minderårigas fysiska, mentala och moraliska utveckling i samband med innehållet i alla audiovisuella tjänster och informationstjänster och för att skydda minderåriga från att få tillgång till olämpliga sändningar eller tjänster för vuxna.

(4) På grund av den ständiga utvecklingen av ny informations- och kommunikationsteknik måste gemenskapen snarast på ett heltäckande och lämpligt sätt skydda medborgarnas intressen på detta område, dels genom att garantera fri spridning och fritt tillhandahållande av informationstjänster, dels genom att säkerställa att innehållet är lagligt, inte strider mot principen om människans värdighet och inte skadar minderårigas allmänna utveckling.

(5) Gemenskapen har redan vidtagit åtgärder på området för audiovisuella tjänster och informationstjänster i syfte att skapa nödvändiga förutsättningar för att säkerställa fri rörlighet för TV-sändningar och andra informations-tjänster, i enlighet med principerna om fri konkurrens, yttrandefrihet och informationsfrihet, men den bör ingripa mer beslutsamt på detta område i syfte att vidta åtgärder för att skydda konsumenterna mot anstiften till diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning och att bekämpa all sådan diskriminering. Vid sådana åtgärder bör det göras en övervägning mellan å ena sidan skyddet av individuella rättigheter och å andra sidan yttrandefriheten, särskilt när det gäller medlemsstaternas ansvar för att definiera begreppet anstiften till hat eller diskriminering i enlighet med deras nationella lagstiftning och moraliska värderingar.

⁽¹⁾ EUT C 221, 8.9.2005, s. 87.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 7 september 2005 (EUT C 193 E, 17.8.2006, s. 217). Rådets gemensamma ståndpunkt av den 18 september 2006 och Europaparlamentets ståndpunkt av den ... (ännu ej offentliggjord i EUT).

⁽³⁾ EGT C 364, 18.12.2000, s. 1.

- (6) Rådets rekommendation 98/560/EG av den 24 september 1998 om utvecklingen av konkurrenskraften hos den europeiska industrin för audiovisuella tjänster och informationstjänster genom främjande av nationella system för att uppnå en jämförbar och effektiv skyddsnivå för minderåriga och för den mänskliga värdigheten ⁽¹⁾ är det första rättsliga instrumentet på gemenskapsnivå som, i skäl 5 i ingressen, tar upp frågan om skyddet av minderåriga och människans värdighet i samband med audiovisuella tjänster och informationstjänster som görs tillgängliga för allmänheten, oavsett spridningssätt. Frågan om skyddet av minderåriga och människans värdighet i samband med TV-sändningar behandlas redan särskilt i artikel 22 i rådets direktiv 89/552/EEG av den 3 oktober 1989 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television ⁽²⁾ ("television utan gränser").
- (7) Det föreslås att rådet och kommissionen särskilt beaktar genomförandet av denna rekommendation i samband med översynen, förhandlingarna om eller ingåendet av nya partnerskapsavtal eller nya samarbetsprogram med tredjeländer, med tanke på den globala karaktären hos producenter, distributörer eller leverantörer av audiovisuellt innehåll och Internetuppkoppling.
- (8) Genom beslut nr 276/1999/EG ⁽³⁾ antog Europaparlamentet och rådet en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå för att främja en säkrare användning av Internet genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll på globala nät (handlingsplanen för ett säkrare Internet).
- (9) Genom Europaparlamentets och rådets beslut nr 1151/2003/EG ⁽⁴⁾ förlängdes handlingsplanen för ett säkrare Internet med två år och dess räckvidd utökades till att innefatta åtgärder för att främja informationsutbyte och samordning med berörda aktörer på nationell nivå samt särskilda bestämmelser för anslutningsländerna.
- (10) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden ⁽⁵⁾, klargörs vissa rättsliga begrepp, och vissa bestämmelser harmoniseras för att göra det möjligt för informationssamhällets tjänster att fullt ut dra nytta av den inre marknadens principer. Ett antal bestämmelser i direktiv 2000/31/EG är också tillämpliga på skyddet av minderåriga och människans värdighet, särskilt artikel 16.1 e, enligt vilken medlemsstaterna och kommissionen skall uppmuntra utarbetandet av uppförandekoder för skydd av minderåriga och människans värdighet.
- (11) Det föränderliga medielandskap som uppstår till följd av ny teknik och medieinnovation gör det nödvändigt att lära barn och föräldrar, lärare och utbildare att effektivt använda audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster.
- (12) Den audiovisuella sektorns självreglering visar sig i allmänhet vara ett effektivt kompletterande men inte tillräckligt medel för att skydda minderåriga mot meddelanden med skadligt innehåll. Utvecklingen av ett europeiskt audiovisuellt område grundat på yttrandefrihet och respekt för medborgarnas rättigheter bör baseras på en fortlöpande dialog mellan nationella och europeiska lagstiftare, regleringsmyndigheter, branscher, föreningar, medborgare och det civila samhället.
- (13) Vid det offentliga samrådet om Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG av den 30 juni 1997 om ändring av rådets direktiv 89/552/EEG om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television ⁽⁶⁾, föreslogs att behovet av att anta åtgärder när det gäller mediekunskap skall ingå bland de ämnen som omfattas av rekommendation 98/560/EG.
- (14) Kommissionen uppmuntrar samarbete och utbyte av erfarenheter och bästa praxis mellan befintliga självreglerande och samreglerande organ som sköter åldersmärkning eller klassificering av audiovisuellt innehåll, oavsett spridningssätt, för att alla användare, men särskilt föräldrar, lärare och utbildare, skall kunna anmäla olagligt innehåll och bedöma innehållet i audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster samt allt lagligt innehåll som kan skada minderårigas fysiska, mentala eller moraliska utveckling.
- (15) Som föreslogs vid det offentliga samrådet om direktiv 97/36/EG är det lämpligt att rätten till genmäle eller motsvarande, med beaktande av varje mediums och tjänsts särskilda egenskaper, gäller nätverksbaserade medier.

⁽¹⁾ EGT L 270, 7.10.1998, s. 48.

⁽²⁾ EGT L 298, 17.10.1989, s. 23. Direktivet ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36/EG (EGT L 202, 30.7.1997, s. 60).

⁽³⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 276/1999/EG av den 25 januari 1999 om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå för att främja en säkrare användning av Internet genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll på globala nät (EGT L 33, 6.2.1999, s. 1). Beslutet senast ändrat genom beslut nr 787/2004/EG (EUT L 138, 30.4.2004, s. 12).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1151/2003/EG av den 16 juni 2003 om ändring av beslut nr 276/1999/EG om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå för att främja en säkrare användning av Internet genom att bekämpa olagligt och skadligt innehåll på globala nät (EUT L 162, 1.7.2003, s. 1).

⁽⁵⁾ EGT L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 202, 30.7.1997, s. 60.

- (16) I rådets resolution av den 5 oktober 1995 om behandlingen av kvinno- och mansbilden i reklam och media ⁽¹⁾ uppmanas medlemsstaterna och kommissionen att vidta lämpliga åtgärder för att främja en varierad och realistisk bild av kvinnors och mäns möjligheter och förmåga i samhället.
- (17) När kommissionen lade fram sitt förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, konstaterade kommissionen att det sätt på vilket könen representeras i medier och reklam ger upphov till viktiga frågor om skydd av kvinnors och mäns värdighet, men drog slutsatsen att det mot bakgrund av andra grundläggande rättigheter, inbegripet mediefrihet och -mångfald, inte skulle vara lämpligt att ta upp dessa frågor i förslaget, men att den bör granska dessa frågor.
- (18) Industrin för audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster bör på medlemsstatsnivå uppmanas att undvika och bekämpa alla former av diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning i dessa medier och all reklam, inklusive reklam som använder sig av den nya reklamtekniken, utan att yttrande- eller pressfriheten åsidosätts.
- (19) Denna rekommendation omfattar den nya tekniska utvecklingen och kompletterar rekommendation 98/560/EG. Mot bakgrund av de tekniska framstegen omfattar dess tillämpningsområde audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster som görs tillgängliga för allmänheten via fasta eller mobila elektroniska nätverk.
- (20) Denna rekommendation hindrar inte på något sätt medlemsstaterna från att tillämpa sina konstitutionella bestämmelser, andra lagar eller sin rättspraxis på området för yttrandefrihet.
2. för att stimulera utnyttjandet av den tekniska utvecklingen, som komplement till och i överensstämmelse med nuvarande rättsliga och andra åtgärder som avser radio- och TV-tjänster och i nära samarbete med berörda parter, främja
- a) åtgärder för att göra det möjligt för minderåriga att använda sig av audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster på ett ansvarsfullt sätt, särskilt genom att öka medvetenheten hos föräldrar, lärare och utbildare om de nya tjänsternas möjligheter och om de medel med vilka de kan göras säkra för minderåriga, särskilt genom mediekunskap eller medieutbildningsprogram och exempelvis genom fortbildning inom ramen för skolutbildningen,
- b) åtgärder för att, i de fall som det är lämpligt och nödvändigt, göra det lättare att känna igen och få tillgång till innehåll och tjänster av hög kvalitet för minderåriga, bland annat genom att tillhandahålla uppkoppling på utbildningsanstalter och offentliga platser,
- c) åtgärder för att informera medborgarna om de möjligheter som Internet erbjuder,

exempel på åtgärder på området mediekunskap finns i bilaga II,

3. göra branschfolk, mellanhänder och användare av de nya kommunikationsmedierna, exempelvis Internet, medvetna om sitt ansvar genom att
- a) uppmanas industrin för audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster att, utan att press- och yttrandefriheten åsidosätts, undvika varje form av diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning i alla audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster och att bekämpa sådan diskriminering,
- b) uppmana till vaksamhet och uppmanas anmälningar av webbsidor som anses vara olagliga, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 2000/31/EG,
- c) utarbeta en uppförandekod i samarbete med branschen och regleringsmyndigheter på nationell nivå och gemenskapsnivå,
4. främja åtgärder för att bekämpa olaglig Internetverksamhet som skadar minderåriga och göra Internet till ett mycket säkrare medium; medlemsstaterna kan bland annat överväga att
- a) införa en kvalitetsmärkning för tjänsteleverantörer, så att användarna lätt kan fastställa om en viss leverantör verkar i enlighet med en uppförandekod eller inte,
- b) inrätta lämpliga sätt att anmäla olaglig och/eller missaktad verksamhet på Internet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS

I. medlemsstaterna att, för att främja utvecklingen av industrin för audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster, vidta nödvändiga åtgärder i syfte att säkerställa skyddet för minderåriga och för människans värdighet i samband med alla audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster genom att

1. överväga att införa bestämmelser i nationell lagstiftning eller praxis om rätten till genmäle eller motsvarande i fråga om nätverksbaserade medier, med vederbörligt beaktande av nationella och konstitutionella rättsliga bestämmelser och utan att det påverkar möjligheten att anpassa det sätt på vilket denna rätt utövas för att ta hänsyn till varje mediums särskilda egenskaper,

⁽¹⁾ EGT C 296, 10.11.1995, s. 15.

II. industrin för audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster liksom andra berörda parter att

1. utveckla åtgärder till minderårigas fördel, inbegripet initiativ för att underlätta för dem att få ökad tillgång till audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informations-tjänster, samtidigt som man undviker innehåll som kan vara skadligt, exempelvis genom filtersystem; sådana åtgärder kan inbegripa en harmonisering genom samarbete mellan regleringsorgan, självreglerande organ och samregleringsorgan i medlemsstaterna och genom utbyte av bästa praxis när det gäller till exempel system för gemensamma beskrivande symboler eller varningsmeddelanden som anger åldersgrupp och/eller aspekter av innehållet som har lett till en viss åldersrekommendation, vilket skulle hjälpa användarna att bedöma innehållet i audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informations-tjänster; detta skulle kunna ske exempelvis genom de åtgärder som anges i bilaga III,
2. undersöka möjligheten att skapa filter som förhindrar att information som kränker människans värdighet sprids på Internet,
3. utarbeta åtgärder för att öka användningen av system för innehållsmärkning för material som sprids på Internet,
4. överväga effektiva metoder för att undvika och bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning i audiovisuella tjänster och nätverksbaserade informationstjänster och för att främja en varierad och realistisk bild av kvinnors och mäns möjligheter och förmåga i samhället.

EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET NOTERAR ATT KOMMISSIONEN

1. avser att, inom ramen för det fleråriga gemenskapsprogrammet 2005–2008 för att främja en säkrare användning av Internet och ny online-teknik, främja informationsinsatser riktade till medborgare i hela Europa via samtliga kommunikationsmedier för att informera allmänheten om fördelarna och eventuella faror med Internet, hur Internet används på

ett ansvarsfullt och säkert sätt samt om hur man klagar och aktiverar föräldrakontroll; särskilda informationskampanjer skulle kunna rikta sig till vissa målgrupper, exempelvis skolor, föräldraföreningar och användare,

2. avser att undersöka möjligheten att införa ett europeiskt gratisnummer eller att utöka en befintlig tjänst i syfte att hjälpa Internetanvändare genom att hänvisa dem till tillgängliga klagomålssystem och informationsresurser samt informera föräldrar om filtertjänsternas effektivitet,
3. avser att undersöka möjligheten att stödja inrättandet av ett generiskt huvuddomännamn avsett enbart för övervakade webbplatser som förbinder sig att respektera minderåriga och deras rättigheter, exempelvis .KID.eu,
4. fortsätter att föra en konstruktiv och fortlöpande dialog med organisationer för innehållsleverantörer, konsumentorganisationer och alla berörda parter,
5. avser att främja och stödja att självreglerande organ bildar nätverk och utbyter erfarenheter för att bedöma huruvida uppförandekoder och system med självreglering är effektiva och för att säkerställa högsta möjliga skyddsstandarder för minderåriga,
6. avser att, på grundval av information från medlemsstaterna, lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om genomförandet och effektiviteten av de åtgärder som anges i denna rekommendation, och att se över rekommendationen om och när det behövs.

Utfärdat i Bryssel den 20 december 2006

På Europaparlamentets vägnar

J. BORRELL FONTELLES

Ordförande

På rådets vägnar

J. KORKEAOJA

Ordförande

BILAGA I

RIKTLINJER FÖR GENOMFÖRANDE PÅ NATIONELL NIVÅ AV ÅTGÄRDER I NATIONELL LAG ELLER PRAXIS FÖR ATT SÄKERSTÄLLA RÄTTEN TILL GENMÅLE ELLER MOTSVARANDE MED AVSEENDE PÅ NÄTVERKSBASERADE MEDIER

Mål: Att införa bestämmelser i nationell lagstiftning eller praxis i medlemsstaterna i syfte att säkerställa rätten till genmål eller motsvarande i fråga om alla nätverksbaserade medier, med beaktande av nationella och konstitutionella rättsliga bestämmelser och utan att det påverkar möjligheten att anpassa det sätt på vilket denna rätt utövas till varje mediums särskilda egenskaper.

Med *medium* avses alla kommunikationsmedel för spridning till allmänheten av redigerad nätverksbaserad information, t. ex. tidningar, tidskrifter, radio, television och Internetbaserade nyhetstjänster.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser inom civilrätt, straffrätt eller administrativ lagstiftning som antagits av medlemsstaterna, bör varje fysisk eller juridisk person, oberoende av nationalitet, vars legitima intressen, i synnerhet men inte enbart vederbörandes rykte och goda namn, har påverkats av påståenden i en publikation eller sändning, ha rätt till genmål eller motsvarande. Medlemsstaterna bör se till att det faktiska utövandet av rätten till genmål eller motsvarande inte hindras av orimliga regler eller villkor.

Rätten till genmål eller motsvarande bör gälla nätverksbaserade medier inom en medlemsstats jurisdiktion.

Medlemsstaterna bör vidta de åtgärder som är nödvändiga för att etablera rätten till genmål eller motsvarande och fastställa det förfarande som skall följas för att genomföra detta. De bör särskilt se till att en tillräcklig tidsrymd medges och att förfarandena är sådana att tillfälle till genmål eller motsvarande vederbörligen kan ges fysiska eller juridiska personer som bor eller är etablerade i andra medlemsstater.

Rätten till genmål kan garanteras genom lagstiftning, men även genom samreglerande och självreglerande åtgärder.

Rätten till genmål är en särskilt lämplig åtgärd i den nätverksbaserade miljön eftersom den möjliggör en omedelbar reaktion på ifrågasatt information och det är tekniskt enkelt att bifoga svar från de personer som berörs. Genmålet skall dock avges inom rimlig tid efter det att begäran inlämnats samt vid lämplig tidpunkt och på ett lämpligt sätt med hänsyn till den publikation eller sändning som genmålet avser.

Bestämmelser bör fastställas för förfaranden, varigenom tvister om rätten till genmål eller motsvarande kan bli föremål för prövning i domstol eller liknande oberoende organ.

En ansökan om att utöva rätten till genmål eller motsvarande får avvisas om personen i fråga inte har ett legitimt intresse av att ett sådant genmål offentliggörs, eller om genmålet skulle innebära en straffbar handling, civilrättsliga förfaranden skulle kunna inledas mot innehållsleverantören eller genmålet skulle överskrida gränserna för allmän anständighet.

Rätten till genmål skall inte påverkas av andra metoder som står till buds för personer vars värdighet, heder, rykte eller privatliv har kränkts av media.

BILAGA II

Exempel på åtgärder på området mediekunskap:

- a) Fortbildning för lärare och utbildare, i samarbete med föreningar som arbetar med skydd av barn, om hur Internet kan användas i skolundervisningen på ett sådant sätt att medvetenheten upprätthålls om eventuella faror med Internet, särskilt när det gäller chatttrum och andra forum.
- b) Särskild undervisning om Internet för barn från tidig ålder, inklusive lektioner där föräldrar får närvara.
- c) Ett integrerat pedagogiskt synsätt som skall ingå i läroplaner och program för mediekunskap för att ge information om hur man använder Internet på ett ansvarsfullt sätt.
- d) Nationella kampanjer riktade till medborgarna, via alla kommunikationsmedier, för att ge information om hur man använder Internet på ett ansvarsfullt sätt.
- e) Utdelning av informationspaket om eventuella risker med Internet ("hur man surfar säkert på Internet", "hur man sällar bort oönskade meddelanden") och inrättande av telefonjourer för att ta emot anmälningar eller klagomål om skadligt och olagligt innehåll.
- f) Lämpliga åtgärder för att inrätta eller förbättra telefonjourer så att det blir lättare att lämna klagomål och för att göra det möjligt att anmäla skadligt eller olagligt innehåll.

BILAGA III

Exempel på åtgärder som branschen och berörda parter kan vidta till minderårigas fördel:

- a) Systematiskt ge användarna tillgång till ett effektivt filtersystem som kan uppdateras och är lätt att använda när de tecknar abonnemang hos en Internetleverantör.
 - b) Erbjuder tillgång till särskilda tjänster som är avsedda för barn och försedda med automatiska filtersystem som hanteras av Internetleverantörer och mobiltelefonoperatörer.
 - c) Införa incitament för att tillhandahålla en regelbundet uppdaterad beskrivning av tillgängliga webbplatser som gör det lättare att klassificera webbplatser och bedöma deras innehåll.
 - d) Publicera banners på sökmotorer för att rikta uppmärksamheten mot tillgänglig information både om ansvarsfull användning av Internet och om telefonjourer.
-